

Jak vypadali před 100 lety...

Novofundlandský pes

Když v roce 1497 objevil italský mořeplavec Giovanni Caboto, plavící se ve službách anglického krále Jindřicha VII. jako John Cabot, novou zemi, kterou poeticky nazval Terra de prima vista, netušil, že stojí na prahu Ameriky. Ještě o pět set let později nazývali lidé z provincie New Foundland obrovského černého psa, který vypadá bezmála jako medvěd, „cabotem“.

Angličan G. Cartwright poukázal roku 1792 na to, že původní obyvatelé New Foundlandu, Beotukové - severoameričtí Indiáni blízké skupině Algonkinů - žádné psy neměli, ale dokonce se jich prý velmi báli. Rybáři z Francie, Portugalska a Anglie do těchto míst později přiváželi své vlastní psy, jejichž hlavním úkolem bylo bránit kolonisty proti vlkům. Šlo hlavně o pyrenejské mastiny a další horské pastevecké psy. Místní rybáři potřebovali dobrého, silného vodního psa, který by jim byl platný i v případě ztroskotání na pobřeží. Takový pes byl v Evropě už dávno znám, a to v podobě portugalského vodního psa, v Británii ke stejnému účelu sloužil staroanglický vodní španěl, předchůdce irského vodního španěla. K plemenům, která se podílela na formování vodního psa Nového světa, se pak na přelomu 19. a 20. století připojil ještě velký černý pudl, původně rovněž lovecký vodař, a černí skotští ovčáci. C. D. Hawker doplňuje seznam zúčastněných plemen roku 1830 pointrem a dodává, že v té době byl každý velký černý chlupatý pes považován za novofundlandského psa. Zajímavé je srovnání s portrétem novofundlandčana od Philipa Reinaglea, pocházejícím z roku 1803: je sice vysoký, ovšem ve srovnání s mastifem a současným novofundlandským psem výrazně lehčí stavby těla a hlavou, která tvarem i vzpřímenými ušima připomíná ovčáckého psa evropského typu. Tento dojem je ještě umocněn zbarvením: pes je převážně bílý, černá hlava má bílou lysinku a čenichovou partii. Srst je poměrně dlouhá, jemná a kadeřavá, na spodní straně ocasu, břicha a končetinách třásnitá.

Počátkem 20. století byly známy dvě formy, lišící se hlavně velikostí. Jedna dostala jméno podle ostrova sv. Jana při zálivu sv. Vavřince - St. John's - Newfoundland. Ta je také pokládána za přímého předchůdce současného novofundlandského psa.

Díky obrazu bílého novofundlandského psa s černými znaky malíře E. H. Landseera nazvaného A Distinguished Member of the Humane získala prudkou oblibu černobílá varieta zvaná LANDSEER. V Evropě se stala samostatným plemenem, za oceánem je dodnes považována pouze za typ novofundlandského psa stejně jako před sto lety v Británii, která se stala jeho druhým domovem.

Michal Císařovský

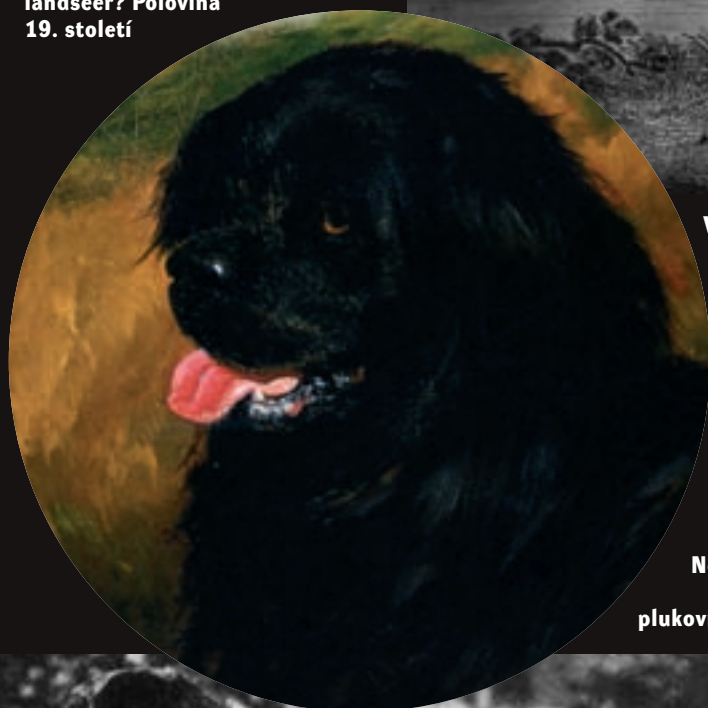
Jak vypadali před 100 lety...

Novofundlandský pes, nebo landseer? Polovina 19. století

Novofundlandský pes podle Philipa Reinaglea v knize The Sportsman's Cabinet, 1803

Vlevo: Cato ze série Champion Dogs of England, kolem roku 1870

Jeden z prvních britských šampionů Ch. Shelton Viking, narozený v roce 1903; je označován za pilíř plemenné knihy plemene. V roce 1908 se stal vítězem Cruftovy výstavy.

Dole: Ch. Prince of Norfolk se narodil už v roce 1897; patřil plukovníku J. H. Baileymu

Určitý posun ve vzhledu je patrný při srovnání s chovným psem (fenou?) 20. let, Miggi v. Leutberg, dovezeným do Británie v roce 1926; jeho otcem byl Urs v. Toggenberg, matkou Nora v. Hintenberg

